

בגיליון השבוע

מכלכל בחסד // כלכלת הבית? יש עם מי להתייעץ? תורת חסד // מי גורם לעליה ברמת החתונות?
דבר המערכת // הפתרון למצוקת הדיור עולם חסד יבנה // מצפינים לטבריה התורנית

דבר המערכת

פיקח היה, ומה ראה לשטות זו?

כבר מזמן לא עסקנו במדור זה בעניין המגורים בפריפריה. הקורונה כמובן "אשמה", בכך שהיא הדיחה את כל הנושאים שעל הפרק ודרשה במפגיע שכולם יעסקו אך ורק בה כל הזמן. אבל מה נעשה, שהמצוקה נשאר מצוקה על אף הכל, אנשים ב"ה ממשיכים לחתן (בחתונות מצומצמות כמובן), ואנשים ממשיכים לקנות דירות, לקחת על עצמם חובות והתחייבויות עצומות.

כפי שכבר דיברנו כמה פעמים במסגרת זו, הקורונה היא הזדמנות לשנות מהלכים לטווח הרחוק. לחולל שינויים מבורכים שישארו עמנו הרבה לאחר שהנגיף יעלם מחיינו. גם בתחום המגורים בפריפריה - הדברים לא שונים.

עם כל הכבוד למצוקת הוצאות אירועי החתונות, והקדשנו לתחום את מלוא הכבוד, הקושי היותר גדול, בלי שום ספק - הוא קניית הדירה לאוג הצעיר. מבין שלל המכתבים שקיבלנו בנושא החתונות, בלטו כמה מכתבים שצינו את האמת הזאת, והם קיבלו את הבמה בגיליון הנוכחי.

אך התשובה לטענה העולה מבין

המשך בעמוד הבא

עמוד 4

מדור חדש מכלכל בחסד

שאלות ותשובות בנושא כלכלת הבית

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

מזה תקופה ממושכת שאנו עוסקים בענייני החינוך במאמרים אלו, אולם ישנו נושא חינוכי נכבד שטרם עסקנו בו, למרות שהוא נוכח בכל בית בעולם בעשורים האחרונים, והשלכותיו מרחיקות לכת ומשפיעות על איכות החיים של כל הורה והורה.

מגיפת הקורונה וצורת התנהלות החתונות שהיו בה, הביאו את הציבור החרדי לדון בתקופה האחרונה על שינוי מהותי ברמת החתונות שהיתה נהוגה בו, והעלו את המודעות לעריכת שמחות באופן צנוע, וחסכון בהוצאות מיותרות.

כאן אנו רוצים לגשת לנושא הנכבד הזה, ממבט של חינוך.

הפער בין הבנים להוריהם בכל הנוגע להוצאות החתונה

חלק מרכזי בהשתלשלות העליה ההדרגתית ברמת החתונות, נגרם מלחץ ישיר או עקיף של הבנים והבנות על הוריהם, כשהם שואפים להגיע למקסימום ביום שמחתם, ואינם לוקחים בחשבון את העול הכבד שנופל על ההורים בצירוף כל ההוצאות שמגיעות לסכומים כבירים.

אמנם, יש בקרב הצעירים כאלו שהם בוגרים מספיק ואשר ניתן להעמיד אותם על המבט הנכון בשיחה אחת רצינית, והם מוכנים לשמוע ולהבין שההורים לא יכולים להיות כתובת לכל מאווייהם.

אבל הרבה הרבה צעירים לא משתכנעים בשיחה אחת, וגם כמה וכמה שיחות לא מצליחות להחדיר בהם את מהות הענין, והם עדיין נשארים בשלהם.

המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il | או 6428158@gmail.com
מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

פניות לגמ"ח המרכזי בדוא"ל: office@hagmach.org.il או בפקס: 02-6428158

יו"ל ע"י הגמ"ח המרכזי | עורך: הרב יעקב גולדשמידט | כותבים ומשתתפים: הרה"ג ר' יצחק אייזיק וינברג, הרב פנחס אריה רוזנטל, הרב יעקב סירוטה, הרה"ג ר' אשר וסרמן | עיצוב גרפי: ר.ק. | לפניות לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא 5610681@gmail.com

מתי צריך להתחיל לחנך?

וכמו בבעיות רבות בחינוך, הבעיה לא מתחילה היום, וחינוך טוב מגיל קטן יכול היה למנוע את היווצרותה. וגם בנושא זה, שורש הבעיה נעוץ שנים רבות לאחור, בתקופות הצעירות של החיים, כשהורים מתוך מסירותם נוטים לעטוף את הילדים כדי להקל עליהם את "משא" החיים, ומרעיפים עליהם פינוק ללא גבול.

הם שואפים להגיע למקסימום ביום שמחתם, ואינם לוקחים בחשבון את העול הכבד שנופל על ההורים בצירוף כל ההוצאות שמגיעות לסכומים כבירים

ללא ספק, ילד שגדל כך במשך שנים רבות, יתקשה מאוד לשנות את הלך רוחו בשנים המאוחרות, בזמן שהדבר מגיע לידי מעשה.

שלמה המלך אמר בחכמתו (משלי כב, ו): 'חנוך לנער על פי דרכו, גם כי יזקין לא יסור ממנה'. ללמדנו, שהדרך לשרש בעומק ליבו של הילד את הדרך הישרה, היא על ידי חינוך ממושך, החל משחר נעוריו של הילד. כך תופס החינוך אחיזה רבה בהלך רוחו, וגם לאחר שנים רבות, הוא ימשיך ללכת באותה דרך.

מסיבה זו, אם שואפים להצליח להביא להפנמה אמיתית בליבם של העומדים תחת החופה, יש צורך להתחיל במלאכה מגיל צעיר ככל האפשר.

בעז"ה במאמר הבא נבאר מהי הקרקע בה ניתן להצמיח את השורשים הנכונים לכל ימי ילדינו.

ניתן גם להאזין מידי יום לשיעור היומי הנמסר בהיכל ישיבת "באר התורה" לאחר תפילת שחרית, ובו מסרים חינוכיים מפרשת השבוע. מספר הטלפון: 077-314-1174 > 1 > 2

עולם חסד יבנה

במה של כבוד ליוזמות ולפתרונות למצוקת הדיור

השבוע הבמה נתונה לבשורת הדיור בקהילה התורנית בעיה"ק **טבריה** - חלק א'

אחרי שעה ורבע של נסיעה מהמרכז, במנהרות ובכבישים מהירים, כמעט ללא רמזורים, אנחנו חוצים את מחלף גולני ובאפנו עולים ניחוחות הקדושה של טבריה; טבריה, המשלבת מקומות קדושים, מקום קבורתם של רבי מאיר בעל הנס, רבי עקיבא, רחל אשת ר"ע, רבי חייא ובניו, הרמב"ם, הרמח"ל, השל"ה ועוד, לצד אגירת רוגע ומנוחה שהעיר עושה לכל משפחה חרדית, בזכות הכנרת והרי הגולן המשתקפים ברקע.

הפעם, לא לשם נופש או תפילה הגענו לטבריה. הפעם באנו להכיר את טבריה החדשה. לפני כן אנחנו משוחחים עם הרב צבי רבינסקי, מנהל רשת הת"תים תורת הבית בבית שמש ומראשי וועדת הדיור של דגל התורה, ואשר מלווה את המדור מתחילתו, כמי שבקי ושולט ביד רמה

המשך בעמוד הבא

המכתבים הללו היא פשוטה: אם נתרגל לצמצם מעט בהוצאות החתונה, אשר לכל הדעות מדובר בלא יותר מכמה עשרות אלפי שקלים, ממילא תכבוש את התודעה ההבנה על הצורך לחסוך מאות אלפי שקלים בהוצאות הדיור.

דומה הדבר לאדם הנצרך לירידה במשקלו, אשר ישמע קודם כל מן המומחים לדבר עד כמה חשוב להקפיד על פעילות בריאותית אחת ליום. והנה, למרות שהפעילות היומית לא תשיל ממשקלו יותר מידי, אך לבטח המאמצים שישקיע בענין יגרמו בעקיפין לשינוי תודעתי בהרגלי האכילה שלו.

המחסור הכללי בדיור גרם למחירי הדירות לעלות בעשרים האחרונים במאות אלפי אחוזים. המחירים טיפסו למעלה למעלה, ולא נראה באופק מי שיעצור את זה. מדי שנה, הציבור החרדי בלבד, זקוק לאלפי דירות חדשות. כל שנתיים-שלוש אנו זקוקים לעיר חדשה כדי לאכלס את כל המשפחות החדשות. המצב כמעט מייאש!

הורים רבים כבר לא מסוגלים לעזור לילדיהם באופן משמעותי, ומתקשים להשתתף בסכומים האסטרונומיים בדרכם לקניית דירה. הבנקים מצידם, על פי נהלי הרגולציה, מקשים עוד ועוד את תנאי השגת המשכנתא, ורכישת דירה הופכת אט אט למשימה כמעט בלתי אפשרית.

כתוצאה מן המשבר הזה, נאלצות משפחות צעירות לנדוד במשך שנים ארוכות מחור נידח למשנהו ומגומחה דולפת למחסן מחניק בעומק האדמה, וגם על התענוג המפוקפק הזה - הן נדרשות לשלם הון תועפות. לא אחת הן נדרשות לפנות את המקום, ואז הן יוצאות למסע חדש, מטלטל ומכאיב בדרכם 'לזכות' למצוא עוד פינה עגומה שתשמש להם ולמשפחתם הגדלה כקורת גג. ואין הם רואים את האור באופק.

והנה מסתבר, שמי שבאמת רוצה, יכול להשיג דירה משלו, ובמאמץ סביר. מדובר על דיור בפריפריה.

המשך בעמוד הבא

בנבכי הקהילות התורניות בפריפריה.

מספר לנו הרב רבינסקי: "כתלמיד בשיבת כפר חסידים לפני כ-30 שנה, נשלחנו ב'בין הזמנים' קבוצת בחורים מהישיבה במסגרת ה'פעילים', ל'ישיבות לעם' בשיכונים ג' ו-ד' בטבריה, לעשות 'נפשות' ולרשום את הילדים למתיבתות ולמסגרות תורניות.

"במקום היו רק חילוניים ומסורתיים, מלבד 2 משפחות חרדיות ש'נבלעו' בין הציבור המסורתי במקום. העבודה היתה קשה. כבחורי ישיבות הרגשנו זרות. לא היו מוצרים מהדרין, אולי רק במכולת ב'קריית שמואל', 10 דקות נסיעה משם.

"לפני כשנתיים, נסעתי שוב למקום, לניחוח אבלים, ולא האמנתי למראה עיני! ידעתי שקהל חסידי קרלין הגיעו לשיכון ד', אבל אין כמו מראה עיניים. לפתע פתאום השכונה נהפכה לחרדית. הרחובות מלאים באברכים חסידיים, לצד אברכים ספרדים בני תורה, ואף קהילה ליטאית מתפתחת. ילדי חדרים, צרכניות הומות משפחות חרדיות, וכל האלמנטים של שכונה מתחדדת בערי המרכז. התרגשתי, לא האמנתי שזו היא טבריה וזהו 'צ'יכון ד' (בעגה הטבריינית), השכונה החלשה, שכונת המצוקה של טבריה 'של פעם'.

"מתחת מגדל המים, ה'תצפית' הטבריינית לכנרת וערי הגולן, שם היינו צופים בנוף, הוקמה קרית צאנז שממשיכה להיבנות, ועוד לא הזכרתי את השכונה החדשה 'נוף כנרת פוריה', שכבר עכשיו מאכלסת קרוב למאתיים משפחות חרדיות. אחד האברכים במקום אמר לי נרגשות: 'חלק מהאברכים שראית, הם ילידי המקום. לך תדע מי מהם הוא ה'עולם הבא' שלך, התוצאה של פעילות הקירוב לפני 30 שנה..."

לאחר הקדמה זו, אנו נפנים לשוחח עם מספר עסקנים בולטים בקהילות החרדיות השונות, שקבעו את משכנן בעיר הקודש טבריה.

ועל כך - בגליון הבא בע"ה.

הציבור שלנו נוהג להירתע מהצעות שכאלה, ואפילו בצדק במידת מה. מי יודע מה זה המקום הזה? מי נמצא שם? איזו אוכלוסייה? ובכלל, איך יטלטלו את עצמם כל פעם שירצו להגיע לבקר את ההורים? ואיזה סגנון בית כנסת יש שם? וכולי וכולי.

ומשום כך, רבים וטובים נמנעים אפילו לשמוע על הכיוון. הם ממשיכים לשאוף לדירה בריכוזים החרדיים המבוססים כמו הערים ירושלים ובני ברק ואחיותיהן הצעירות בית שמש, מודיעין עילית, אלעד, ביתר עילית ועוד, בהם המחירים נוסקים לגבהים אדירים. בד בבד - הם ממשיכים לסבול ביחידות דיור הקטנטנות שלהם, תוך שהם מטפחים את חלומם המתרחק והולך בענין הדירה המיוחלת.

צריך וחובה להבין, שמדובר בגלגל שמסתובב מכוח מוסכמה חברתית, וברגע שהמוסכמה הזו תישבר, אזי גם הבעיות האובייקטיביות והקשיים האמיתיים של מגורים בפריפריה - ייפתרו מאליהם. שכן, אם קבוצות שלמות של אברכים תתחלנה לנהור בהמוניהן אל הפריפריה, שוב היא לא תהיה מרוחקת ובוודאי שלא מנותקת. קהילות יראות וקדושות ייבנו ויפריחו את שממת המדבר, ותחבורה נאותה תתהווה, מכורח המציאות, והכל יהיה טוב יותר. מה שצריך הוא טיפ-טיפה אומץ לב וראייה למרחוק.

אם זאת תהיה תוצאה נוספת מתקופת הקורונה, אין שום ספק שנעשה צעד נוסף ומשמעותי לכיוון עולם של חסד. הלוואי.

**בשעת פטירתו של
אדם אין מלווין לו
לאדם לא כסף ולא
זהב ולא אבנים טובות
ומרגליות, אלא תורה
ומעשים טובים בלבד**

(אבות ו, י)

אהבת חסד

תמצית ענייני גמ"ח ע"פ ספר אהבת חסד לה"ח
הרה"ג ר' אשר וסרמן שליט"א, מח"ס 'קיצור אהבת חסד'.
טל': 03-579-3051 נמסר על דעת שלא להעתיקו ללא רשותו

חובת הלוואה באדם המתפרנס מהלוואות ברבית

אדם שפרנסתו היא מהלוואות ברבית לגוי, או ליהודי ב'התר עסקה' - גם הוא מחוייב להלוות לעניי בחינם, כפי יכולתו.

(עפ"י אהבת חסד חלק א פרק ב)

שלום רב!

התונות הקורונה

שלום רב

ראיתי שהרבה אנשים מתלהבים שהנה מצאנו את המקום שבו אפשר לחסוך, חתונה מצומצמת תפטור את הבעיה?! אני אבא למספר בנות ותאמינו לי שהחתונה היא כסף קטן קטן ופצפון.

אם יפסיקו הבחורים לדרוש דירות ובמקרה הטוב חצי דירה, שם נמצא הכסף הגדול. אני ב"ה חיתנתי כבר ארבע בנות והאחרונה לפני כחודש. נכון, חסכתי כסף. נכון, החתונות המפוארות זה ביזבוז כסף, אבל זה כסף קטן!

בתקוה לביאת גואל צדק שיגאל אותנו מגזירת הדירות, ובברכה שכל הזקוקים לאיווג ימצאו אותו במהרה ובקלות.

ובברכת רפואה שלימה לכל חולי עמו ישראל אמן.

מ. גרינברג

כל הכבוד לכם שאתם מטפלים בצמצום הוצאות החתונה. גם אני בעד.

נדמה לי, שבחלקים מן הציבור החסידי והספרדי רוב הוצאות הנישואין הן על החתונה והמסתעף.

אך בציבור הליטאי, שבו הורי הכלה צריכים להציע 500, 600, 700, 800 ... אלף ש"ח - אחרת אין שידוך, צמצום ההוצאות ב20,000 לא ישנה הרבה! (אגב גם להתארגן במקום פרוביזורי עולה, והרבה!)

בוא נראה אתכם מטפלים בדבר האמיתי: הנורמה, שהאברכים צריכים להתחייב לתת מאות אלפי שקלים על כל בת.

ברכה רחל קרויזר

אתם שואלים והרב גוטמן משיב

שאלות ותשובות בנושא כלכלת הבית - בשיתוף ארגון מסילה הרב ישראל גוטמן | מומחה לכלכלת המשפחה ומנהל מקצועי במסילה

מכלכל בחסד

שאלה:

תקופה שבה הוא לא יכול להרשות לעצמו הוצאות מסויימות. ורק כשהוא ירגיש שהוא קצת מפסיד ממצבו, הוא יתאמץ לחפש עבודה חדשה.

ואכן, בתקופת הקורונה בה נאלצנו להדק את החגורה, ראינו לפתע בדיוק מה הכרחי ומה לא...

לכן, אין שום הגיון כלכלי להמשיך ולחיות באותה רמת חיים ולא להוריד אפילו שקל, ולהסתמך על הלוואת צריכה שנצטרך להתחיל לשלם עליה בדיוק בזמן שנחזור לעבודה, כביכול בדיוק אז יהיה לנו בכל חודש כסף מיותר להחזיר את אותה הלוואה... הרי עד עכשיו אפילו שקל לא יכולנו להוריד, ומדוע שפתאום יהיו לנו עוד 1000 ש"ח להחזיר בכל חודש?

אמנם לעיתים, אין מנוס מלקחת הלוואה, לצורך קיום בסיסי. כדי שהלוואה זו לא תזיק לנו יותר משתועיל, חשוב להקפיד על מספר כללים מנחים:

א. מטרת הלוואה לאפשר קיום בסיסי ולא לצורך מותרות, ולכן יש להצמצם ככל האפשר ולא להמשיך באותה נוחות ורווחה שהתרגלנו אליהן על סמך הלוואה.

ב. פריסת תשלומים באופן שנוכל להחזיר את הלוואה תוך הצטמצמות שאנו יכולים לעמוד בה.

ג. עדיף הלוואה מגמ"ח מאשר מהבנק.

ד. תמיד כדאי להתייעץ עם אנשי מקצוע ולא להפוך את לקיחת הלוואה כהרגל או כאופציה זמינה וקלה (שזה מתכון לגלגולים וכו').

בהצלחה!

בעקבות מצב הקורונה בארץ מצאתי את עצמי ללא עבודה. קיבלתי הצעה מחבר הלוואה חודשית בגובה המשכורת עד שאשוב ואמצא עבודה, ולאחר מכן אשיב אותה בתשלומים חודשיים. האם כדאי להיענות להצעה? ואלו סיכונים יש בה?

תשובה:

הלוואה מסוג זה נקראת: הלוואה לצריכה שוטפת. צריך לזכור, שהלוואה לצריכה שוטפת - למזון, מחיה ותשלומים חודשיים, היא הלוואה שאינה 'כלכלית', בניגוד להלוואות לרכישת דירה, להקמת עסק וכדו'. הלוואות צריכה אין בה הגיון כלכלי, שהרי גם בחודש הבא נצטרך לשלם ולהוציא את אותן הוצאות, וכיצד נחזיר את הלוואה של החודש הקודם?

בכלכלה התנהגותית הגירסה היא כי אם יהיה ניתן לקבל הלוואה בקלות, מסתבר שלא נמצא עבודה כל כך מהר, שהרי בשביל מה להתאמץ? יש הלוואה!

ביום שלא נוכל לקבל הלוואה, או שנוציא מהראש ש'הלוואה' היא תחליף ל'הכנסה' - אזי נמצא עבודה חדשה בס"ד, ולרוב בהקדם. כל עוד שההלוואה מגיעה בקלות, טבע האדם פחות להתאמץ ולהיתלות בשלל תירוצים, החל מתירוצי רוח התקופה - שהרי אין אפשרות להביא הכנסה כיום ועוד תירוצים מגוונים ומעניינים.

בנושא זה אפשר ללמוד מהביטוח לאומי. כשאדם מפוטר מעבודתו או יוצא לח"ת, הבט"ל משלם לו דמי אבטלה בגובה 60-70% בלבד מגובה ההכנסה החודשית שהיתה קודם לכן (עד לתקרה מסוימת כמובן), ולא את הסכום המלא שהוא הרויח קודם לכן, וזאת משום שמי שכרגע עזב את עבודתו צריך להבין שהוא נמצא כעת בתקופה אחרת,

ניתן לשלוח שאלות בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il או בדוא"ל: 6428158@gmail.com